

Talent voor 'vastlopers'

Links: Milton Tvredden haalt oude computers uit elkaar. Rafaël Klein beantwoordt vragen van klanten.

JACQUES ZORGMAN

Yannick Coolen repareert het binnenwerk van een computer.

JACQUES ZORGMAN

DEN HAAG

De buurt is blij met de jongeren met autisme in het Haagse Valkenboskwartier. Voor een prikje lappen ze kapotte computers op. „We begonnen met één middag, nu loopt het als een trein.”

MAJA LANDEWEER

Computer kapot? Geen paniek. Breng hem naar Haaitek. Yannick Coolen (27), een stoere man met lang zwart haar en piercings, en 'een lichte vorm van autisme', weet er wel raad mee. Met een schroevendraaier buigt de twintiger zich over het inwendige van een

pc. Hij zet graag zijn tanden in vastlopers en andere ellende. 'Het begrijpen, het oplossen', dat bevalt hem.

Onder de werkervaringstrajecten is Haaitek een van de succesnummers van Stichting Anton Constandse, een instelling voor begeleid en ambulante wonen (bij het laatste woont de cliënt zelfstandig en ontvangt die de zorg aan huis) in Den Haag. Uit de hele stad melden cliënten zich aan. Een aantal is inmiddels al doorgestroomd naar een 'gewone' baan.

Het sociale bedrijfje is 1,5 jaar geleden bedacht door Ernest Koelman, begeleider van autistische jongeren, die in het Haagse Valkenboskwartier wonen. „Ik zag ze de hele dag achter hun computer zitten. Daar kunnen we wat mee, dacht ik. We begonnen met één middag per week, nu zijn het er vier en we willen nog verder gaan uitbreiden, zodat meer deelnemers de kans hebben om mee te doen. Het loopt als een trein.”

Haaitek behoort tot de eerste sociale ondernemingen van Stichting Anton Constandse. Het doel van deze ondernemingen is dat cliënten gaan meedraaien in de maatschappij. Begeleider Jessamy Jongeleen: „Daar richten we ons in toenemende mate op. We moeten af van het stigma dat dat niet kan.”

Veel mensen met autisme kruipen graag achter een computer, omdat ze niet altijd goed worden begrepen in het sociale verkeer. Jongeleen: „Ze zitten vaak te gamen, die wereld is minder eng. Er zit geen persoon voor je. Daar komt vaak die interesse voor computers vandaan.”

Smileys

Koelman: „Het sociale aspect is

lastig is voor hen. Op een computer hebben zij een-op-een contact en staat er een letterlijke tekst. Vaak worden daar smileys aan toegevoegd, waardoor zij weten hoe ze iets moeten interpreteren. In het dagelijks leven vinden zij bijvoorbeeld emoties, intonatie of te veel ruis in de omgeving lastig in de communicatie.”

Jongeleen: „Iemand met autisme vat een opmerking soms anders op. Die kan een spreekwoord bijvoorbeeld letterlijk opvatten.” Koelman, grijnzend: „Ik zeg het er altijd bij als het een grapje is.” Autismen 'kan lastig zijn op de arbeidsmarkt', weet deelnemer Coolen. „Het kan zijn dat ik niet meteen begrijp wat mijn baas bedoelt. Het komt niet gelijk door. Je verwerkt informatie anders. Bij werkgevers is dat vaak weinig bekend.”

Ook gedijt iemand met autisme minder goed in een omgeving met veel prikkels, weet Jongeleen. „Zoals harde geluiden en fel licht. Wij passen daar de werkplek op aan.”

Op de 'gewone' werkvloer kan dit 'een struikelblok' zijn, erkent Coolen. „Autisme is een soort beperking, maar we hebben net zo goed onze talenten, we kunnen goed focussen bijvoorbeeld.”

Het project staat ook open voor mensen met andere psychische aandoeningen, al blijft autisme 'de boventoon voeren'. Rafaël Klein (23) heeft ADHD en doet bij het bedrijfje de 'klantcontacten', waarmee zijn sterke punten, hij kletst graag, optimaal worden benut.

Stempel

Toen hij achttien werd, wilde hij graag zijn eigen geld gaan verdienen. „Ik ging solliciteren, maar kwam er nergens doorheen.

Toen dacht ik: waarom zou ik dit nog doen?" Tegen zijn zin - 'er wordt meteen een stempel op je gedrukt' - vroeg hij een uitkering aan. En toen hoorde hij van Haaitek. Hij belde er gelijk achteraan. „Ik weet nog precies wanneer dat was. Op 4 januari 2017. Ik vond het helemaal geweldig. Dit is de plek waar ik wil zijn, vooral vanwege de sfeer."

De 46-jarige Milton Tevreden kwam bij Haaitek toen door een alcoholverslaving zijn leven instortte. „Ik ben gescheiden en raakte mijn huis en baan kwijt." Nu drinkt hij geen druppel meer en heeft hij plezier in het demonteren van computers. „Dit is goed voor mij. Ik heb gewerkt in de ict-branche en ik moet gewoon bezig zijn."

Behalve voor het repareren van computers, kunnen bedrijven en particulieren bij Haaitek ook hun afgedankte computers en tablets inleveren. Ze worden uit elkaar gehaald om de onderdelen 'op een verantwoorde manier' te kunnen recyclen. Computers die nog goed zijn, worden opgelapt en geschonken aan mensen met een klein inkomen. Koelman: „We kregen laatst een hele lading mooie laptops van onderwijsinstelling Mondriaan. Daar zijn we erg blij mee."

Reageren? hc.lezers@ad.nl